ANALELE ȘTIINȚIFICE ALE UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
TOM LXXI, 5, ȘTIINȚE JURIDICE, 2025

DOI: 10.47743/jss-2025-71-5-16

Succinte considerații privitoare la luarea măsurii arestării preventive în cazul militarilor activi

Brief Considerations Regarding the Preventive Arrest Measure for Active Military Personnel

Ichim-Codrin SÎRCU[1]

Rezumat: Arestarea preventivă, măsură preventivă privativă de libertate, implică restrângerea drepturilor și libertăților inculpatului, având ca scop asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Aplicarea sa este condiționată de respectarea strictă a cerințelor legale, pentru a evita ingerințele nejustificate în exercitarea drepturilor fundamentale. În cazul inculpaților cu statut de militar activ, reglementarea prevede competența exclusivă a organelor judiciare militare, propunerea fiind formulată de procurorul militar și soluționată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul instanței militare competente. Măsura atrage suspendarea din funcție și încetarea temporară a tuturor drepturilor aferente acesteia, conform Legii nr. 80/1995, cu repunerea ulterioară în funcție și în drepturi în situația încetării măsurii. Acest regim juridic specific reflectă necesitatea asigurării unui echilibru între protecția ordinii publice, respectarea statutului profesional al militarilor activi și garantarea principiilor proporționalității și prezumției de nevinovăție.

Cuvinte-cheie: arestare preventivă, competență, militar

Abstract: Preventive arrest, a custodial preventive measure, entails the restriction of the defendant’s rights and freedoms, serving the purpose of ensuring the proper conduct of criminal proceedings. Its application is strictly conditioned by compliance with legal requirements, in order to avoid unjustified interferences with the exercise of fundamental rights. In the case of defendants holding active military status, the regulation provides for the exclusive jurisdiction of military judicial bodies, with the proposal submitted by the military prosecutor and decided by the judge of rights and liberties within the competent military court. The measure triggers suspension from duty and the temporary cessation of all related rights under Law No. 80/1995, with reinstatement and restoration of rights upon termination of the measure. This specific legal framework reflects the need to balance public order protection, the preservation of active military personnel’s professional status, and the safeguarding of the principles of proportionality and presumption of innocence.

Keywords: preventive arrest, competence, military

[1] Prim-procuror militar – colonel magistrat în cadrul Parchetului Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași, e-mail: sircucodrin@yahoo.com

1. Condiții generale și cazurile de aplicare a măsurii arestării preventive

Măsurile preventive au fost definite în doctrină ca reprezentând acele măsuri cu rol privativ ori restrictiv de libertate sau de drepturi care pot fi luate în cauzele penale[2].

Pentru luarea unei măsuri preventive (reținere, control judiciar, control judiciar pe cauțiune, arestul la domiciliu și arestarea preventivă) legiuitorul impune verificarea unor condiții generale, acestea fiind reglementate în mod expres prin dispozițiile art. 202 C. proc. pen[3]. Din ansamblul prevederilor amintite rezultă necesitatea îndeplinirii cumulative a următoarelor trei condiții: (a) existența unei suspiciuni rezonabile din care să rezultă că persoana a săvârșit o infracțiune; (b) caracterul necesar al măsurii; (c) măsura preventivă să fie proporțională cu gravitatea acuzației ce îi este adusă persoanei vizate.

Măsurile preventive reglementate de Codul de procedură penală implică restrângerea unor drepturi și libertăți fundamentale ale persoanei fizice, ceea ce implică un caracter excepțional pentru luarea acestora, numai în limitele stabilite de către legiuitor. În acest sens, apare ca fiind întemeiate considerentele conform cărora „distincția dintre măsurile preventive nu se realizează în mod gradual în funcție de cuantumul probelor administrate în cauză și nici în funcție de standardul de probă care este același pentru toate măsurile preventive”[4].

Existența unei suspiciuni rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni rezultă din probele administrate în cauză și, implică, inexistența unui caz care împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale (art. 16 C. proc. pen.). Totodată, „suspiciunea” care constituie o condiție pentru luarea măsurii preventive nu trebuie să aibă aceeași putere de convingere ca cea necesară pentru fundamentarea unei condamnări[5].

Condiția privitoare la caracterul necesar al măsurii preventive este subsumată scopului de asigurare a bunei desfășurări a procesului penal. Cu toate acestea, apreciem că legiuitorul, în cuprinsul art. 202 alin. (1) C. proc. pen. oferă doar un indiciu sumar cu privire la ceea ce se înțelege prin condiția ca măsura preventivă să fie necesară. Prin raportare la caracterul necesar al restrângerii drepturilor și libertăților fundamentale (art. 53 din Constituția României) s-a arătat că acesta presupune ca măsurile ce sunt luate să nu depășească ceea ce ar fi necesar/suficient pentru realizarea scopului, altfel spus, dacă o altă măsură

[2] M. Udroiu, *Sinteze de procedură penală. Partea generală*, Vol. II, ed. 5, Ed. C.H. Beck, București, 2024, p. 1060.

[3] Legea nr. 135/2010, publicată în M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010.

[4] M. Udroiu, *op. cit.*, p. 1061.

[5] A. Crișu, *Drept procesual penal. Partea generală*, ed. a 6-a, Ed. Hamangiu, București, 2022, p. 493.

preventivă, mai puțin restrictivă, este necesară și suficientă[6], atunci instanța sau organul de urmărire penală este ținută/ținut de aceasta.

Prin analiza caracterului proporțional se urmărește „stabilirea echilibrului între obligațiile pe care le generează și scopul pe care îl urmărește”[7]. În același sens, s-a mai reținut faptul că proporționalitatea urmărește „un just echilibru între gravitatea pericolului social ce determină luarea unei măsuri în sensul indicat și măsura efectiv luată (...) restrângerea exercițiului drepturilor sau libertăților fundamentale să fie singura măsură posibilă, astfel încât dacă există alte mijloace apte de a fi aplicate, dar care să nu presupună astfel de restrângeri, acestea trebuie să fie aplicate cu prioritate”[8]. Aceste considerente apreciem că sunt aplicabile și în privința condiției ca măsura preventivă ce este luată într-o cauză penală să fie proporțională. În același sens, s-a mai arătat în doctrină faptul că proporționalitatea se analizează *in concreto*, fiind un reper pentru respectarea drepturilor inculpatului în condițiile bunei desfășurări a procesului penal[9].

De asemenea, apreciem că cele trei condiții indicate de art. 202 C. proc. pen. (existența suspiciunii rezonabile, caracterul necesar și caracterul proporțional) trebuie analizate de către instanță și de către organele de urmărire penală în această ordine. Astfel, organele judiciare trebuie mai întâi să stabilească existența suspiciunii rezonabile, de regulă aceasta rezultând chiar din calitatea de suspect sau inculpat a persoanei, iar în ipoteza în care nu ar fi îndeplinită această condiție urmează a fi valorificate prevederile art. 16 C. proc. pen. Îndeplinirea condiției de a exista o suspiciune rezonabilă nu presupune o referire la pericolul generic al faptei ori o indicare a tipului de infracțiune (de pericol/rezultat) și nici o raportare la maximul special al pedepsei prevăzute de lege[10]. Cum, de principiu, nu s-ar mai putea reține existența suspiciunii rezonabile „în situația în care toate probele au fost excluse și îndepărtate fizic de la dosarul cauzei”[11].

În măsura în care există suspiciunea rezonabilă că persoana a săvârșit o faptă prevăzută de legea penală, organul judiciar trebuie să stabilească dacă este satisfăcută condiția caracterului necesar pentru luarea măsurii preventive, conform art. 202 alin. (3) teza finală. Tot în această etapă urmează a se stabili care dintre măsurile preventive indicate de art. 202 alin. (4) C. proc. pen. corespunde scopului

---

[6] I.D. Apachiței, *Principiul proporționalității reflectat în jurisprudența Curții Constituționale a României și a Consiliului Constituțional al Franței*, în Revista de Drept Constituțional nr. 2/2020, p. 160.

[7] *Idem*., p. 161.

[8] I.D. Apachiței, *Perspective asupra restrângerii exercițiului drepturilor și libertăților constituționale în vederea asigurării securității naționale*, în Revista de Drept Constituțional nr. 2/2019, pp. 146-147.

[9] B. Micu, R. Slăvoiu, A. Zarafiu, *Procedură* penală, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2024, p. 306.

[10] C. Jderu în M. Udroiu (coord.), *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole. Art. 1-603*, ed. 4, Ed. C.H. Beck, București, 2023, p. 1642.

[11] D. Atasiei, M.-M. Apostol, *Măsurile preventive în cazul restituirii cauzei la parchet*, în Caiete de drept penal, nr. 3/2024, p. 19.

urmărit. În final, se analiza proporționalitatea dintre ingerința produsă în drepturile și libertățile inculpatului și scopurile vizate de organele judiciare[12].

În cazul specific al măsurii arestării preventive, legiuitorul indică în cuprinsul art. 223 C. proc. pen. și unele condiții particulare, respectiv cazurile în care se poate aplica măsura arestării preventive. Astfel, condițiile specifice sunt enumerate de alin. (1) al art. 223 C. proc. pen. și presupun incidența uneia dintre următoarele situații: „a) inculpatul a *fugit* ori s-a *ascuns*, în scopul de a se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată, ori a făcut *pregătiri* de orice natură pentru astfel de acte; b) inculpatul încearcă să *influențeze* un alt participant la comiterea infracțiunii, un martor ori un expert sau să *distrugă*, să *altereze*, să *ascundă* ori să *sustragă* mijloace materiale de probă sau să determine o altă persoană să aibă un astfel de comportament; c) inculpatul exercită *presiuni* asupra persoanei vătămate sau încearcă să realizeze o *înțelegere frauduloasă* cu aceasta; d) există suspiciunea rezonabilă că, după punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva sa, inculpatul *a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune sau pregătește săvârșirea* unei noi infracțiuni" (*s.n.*). Analiza incidenței celor patru situații indicate anterior este realizată de către instanță subsecvent verificării condițiilor generale prevăzute de art. 202 C. proc. pen.

Luarea oricărei măsuri preventive nu afectează prezumția de nevinovăție[13] de care se bucură suspectul/inculpatul, mai curând aceasta se prefigurează prin setul de condiții reglementate de legiuitor pentru luarea acestor măsuri restrictive de drepturi și libertăți, în conformitate cu prevederile constituționale și normele procesual penale[14].

În ipoteza în care organele judiciare nu pot dovedi existența riscurilor ca inculpatul să comită una dintre faptele prevăzute de art. 223 alin. (1) C. proc. pen., măsura arestării preventive ar putea fi luată dacă, eventual, sunt incidente dispozițiile de la art. 223 alin. (2) C. proc. pen. Prevederile amintite enumeră o serie de infracțiuni considerate de către legiuitor ca prezentând o periculozitate ridicată, ca de exemplu: infracțiunile contra securității naționale[15], infracțiunile contra vieții

---

[12] Pentru identitate de raționament, a se vedea I.D. Apachiței, *Principiul proporționalității...*, *op. cit.*, p. 161.

[13] Privitor la prezumția de nevinovăție, s-a reținut la nivelul jurisprudenței instanței de contencios constituțional că „prezumția de nevinovăție este reglementată în legătură cu libertatea individuală a persoanei privind reținerea, arestarea și soluționarea procesului penal, până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare. Art. 23 alin. (11) din Legea fundamentală consacră prezumția de nevinovăție *exclusiv pentru ipoteza răspunderii penale*" (*s.n.*), Decizia C.C.R. nr. 16/2005, publicată în M. Of. nr. 145 din 17 februarie 2005, citată în T. Toader, M. Safta, *Constituția României adnotată*, ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2023, p. 172.

[14] În același sens, a se vedea I. Tocan, T.C. Răileanu în M. Udroiu (coord.), *op. cit.*, p. 1737.

[15] De exemplu, în cazul infracțiunilor contra securității naționale este dificil de îndeplinit condiția prevăzută de art. 223 alin. (1) lit. d) teza finală, constând în suspiciunea că inculpatul „pregătește săvârșirea" unei (alte) infracțiuni contra securității naționale, întrucât s-a apreciat că în cazul acestor infracțiuni „opțiunea legiuitorului român a fost aceea de a asimila actele de pregătire cu tentativa, acestea urmând a fi sancționate ca acte de executare" (a se vedea I. D. Apachiței, *Infracțiuni contra securității naționale*, Ed.

comise cu intenție, respectiv în cazul infracțiunilor de șantaj, viol, evaziune fiscală sau orice altă faptă relevantă penal pentru care legea prevede un maxim special al pedepsei închisorii de 5 ani sau mai mare[16]. În ceea ce ne privește prezintă o importanță ridicată teza finală a art. 223 alin. (2) C. proc. pen. prin care legiuitorul penal impune condiția ca luarea măsurii arestării preventive să fie „necesară pentru înlăturarea unei stări de pericol pentru ordinea publică". Practic, este reluată condiția caracterului necesar, prevăzută de art. 202 alin. (1) și (3) C. proc. pen.

2. Organul competent să propună/dispună luarea măsurii arestării preventive

În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 202 și 223 C. proc. pen., în cursul urmăririi penale, propunerea motivată de luare a măsurii arestării preventive este întocmită de către procuror (civil sau militar[17]). Propunerea, împreună cu dosarul cauzei, este înaintată judecătorului de drepturi și libertăți (civil/militar, după caz) de la instanța competentă, conform prevederilor art. 224 alin. (2) C. proc. pen. Propunerea astfel formulată este soluționată numai în prezența inculpatului, dacă acesta nu lipsește nejustificat, asistat de către un avocat, ales ori numit din oficiu. La soluționarea propunerii de luare a măsurii arestării preventive este obligatorie participarea procurorului.

Dacă judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că sunt îndeplinite condițiile de legalitate și temeinicie, va admite, prin încheiere motivată, propunerea formulată de către procuror și va dispune arestarea preventivă a inculpatului pentru o durată de cel mult 30 de zile. Dacă însă, judecătorul de drepturi și libertăți apreciază că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile procesual penale fie va respinge cererea, prin încheiere motivată, dispunând, dacă este cazul, punerea în libertate a inculpatului aflat sub măsura reținerii, fie va dispune luarea unei alte măsuri preventive, dintre cele prevăzute de dispozițiile art. 202 alin. (4) lit. b)-d) C. proc. pen.

Hamangiu, București, 2025, p. 239). În acest caz, va fi incidentă condiția prevăzută de art. 223 alin. (1) lit. d) constând în aceea că există suspiciunea rezonabilă că „inculpatul a săvârșit cu intenție o nouă infracțiune".

[16] S-a arătat în doctrină, prin referire la jurisprudența C.E.D.O., că, conform acesteia, nu este permisă luarea măsurii arestării preventive în cazul în care inculpatul este acuzat de săvârșirea unei infracțiuni pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa amenzii. A se vedea B. Micu, R. Slăvoiu, A. Zarafiu, *op. cit.*, p. 345.

[17] Excepția de la regula conform căreia propunerea de luare a măsurii arestării preventive față de inculpatul care are calitatea de militar se realizează de către procurorul militar este reprezentată de ipoteza în care competența cade în sarcina D.I.I.C.O.T. (spre exemplu, în cazul în care inculpatul militar este acuzat de săvârșirea unei infracțiuni de trafic de persoane/droguri).

În cursul urmăririi penale, măsura arestării preventive a inculpatului poate fi prelungită cu câte 30 de zile, fără însă ca durata totală să depășească un termen rezonabil[18], sens în care legiuitorul a stabilit și o durată maximală fixă de 180 de zile[19].

În procedura de cameră preliminară și în cursul judecății, arestarea preventivă a inculpatului se dispune de către judecătorul de cameră preliminară sau de către instanța de judecată, din oficiu ori la propunerea motivată a procurorului, prin încheiere motivată[20]. La fel ca în cursul urmăririi penale, durata de timp pentru care poate fi dispusă măsura arestării preventive este de cel mult 30 de zile.

Durata maximă pentru care poate fi prelungită măsura arestării preventive, în cursul judecății, este raportată la „un termen rezonabil" (termen relativ), dar nu mai mult de jumătate din maximul special al pedepsei pentru infracțiunea ce face obiectul judecății (termen relativ-fix[21]) și, în toate cazurile, nu mai mult de 5 ani (termen fix). În ceea ce ne privește, chiar dacă dispozițiile art. 239 C. proc. pen. fac referire în mod expres la faptul că termenele stabilite vizează judecata în primă instanță, apreciem că ele includ și faza de cameră preliminară, întrucât dispozițiile art. 239 alin. (2) C. proc. pen. stabilesc că termenele prevăzute de alin. (1) încep să curgă „de la data sesizării instanței de judecată"[22].

Privitor la organul competent să dispună luarea măsurii arestării preventive în cazul inculpatului care are calitatea de militar activ, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 37, 39, 40 alin. (1) și (2), respectiv art. 56 alin. (5) și (6) C. proc. pen. Astfel, dacă inculpatul are calitatea de militar activ propunerea de luare a măsurii arestării preventive este formulată de către procurorul militar de la parchetul militar de pe lângă tribunalul militar, ori de la parchetul militar de pe lângă curtea militară de apel sau, în unele cazuri vizând calitatea persoanei, de la parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. Propunerea se înaintează instanței militare competente și va fi soluționată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul acestei instanțe.

Luarea unei măsuri preventive privative de libertate față de militarul activ conduce la suspendarea acestuia din funcție. În acest sens, dispozițiile art. 89 alin.

---

[18] În jurisprudența Curții Constituționale a României s-a arătat că termenul rezonabil „al măsurii arestării preventive este apreciat prin raportare la gravitatea infracțiunii săvârșite, complexitatea și specificul cauzei, astfel încât prin durata sa să permită realizarea scopului pentru care a fost instituită, respectiv garantarea bunei desfășurări a procesului penal în toate fazele sale", Decizia C.C.R. nr. 531/2005, publicată în M. Of. nr. 942 din 21 octombrie 2005, citată în T. Toader, M. Safta, *op. cit.*, p. 170.

[19] Termenele prevăzute de Codul de procedură penală în cuprinsul art. 233 și 236 sunt de sorginte constituțională, fiind prevăzute în cuprinsul art. 23 alin. (5) din Constituția României. Pentru completări, a se vedea și Gr. Theodoru, I.-P. Chiș, *Tratat de drept procesual penal*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 509.

[20] A. Crișu, *op. cit.*, p. 497.

[21] Apreciem că și acest moment temporal este relativ, întrucât dacă se impune schimbarea încadrării juridice a faptei noul termen (jumătate din maximul special al pedepsei) se va modifica, evident, în ipoteza în care noua infracțiune are limite speciale ale pedepsei închisorii diferite.

[22] În același sens, a se vedea I. Tocan, T.C. Răileanu în M. Udroiu (coord.), *op. cit.*, p. 1790.

(2) din Legea nr. 80/1995 *privind statutul cadrelor militare*[23] prevăd următoarele: „Cadrele militare în activitate din Ministerul Apărării Naționale se suspendă din funcție pe perioada în care, fiind în stare de *arest preventiv*, sunt urmărite penal, trimise în judecată ori sunt judecate de către instanțele judecătorești. Pe perioada suspendării din funcție, ofițerii, maiștrii militari și subofițerii nu beneficiază de niciun drept din partea Ministerului Apărării Naționale" (*s.n.*). Privitor la dispozițiile indicate anterior apreciem că, de *lege ferenda*, acestea ar trebui modificate în sensul în care să se menționeze faptul că se suspendă din funcție cadrele militare pe perioada în care acestea se află în stare de arest la domiciliu sau de arest preventiv[24].

3. Cazuri de încetare a măsurii arestării preventive

Cazurile (generale) de încetare de drept a măsurilor preventive sunt prevăzute în cuprinsul art. 241 C. proc. pen. și privesc: ajungerea la termen, dispunerea de către procuror, prin ordonanță[25], a unei soluții de netrimitere în judecată (clasarea sau renunțarea la urmărire penală[26]) ori pronunțarea unei soluții de achitare, de încetare a procesului penal, de renunțare/amânare a aplicării pedepsei sau de condamnare la pedeapsa amenzii, care nu însoțește pedeapsa închisorii. În aceste din urmă cazuri, hotărârea instanței nu este necesar să fie definitivă. De asemenea, măsurile preventive încetează de drept și la data la care rămâne definitivă hotărârea prin care inculpatul a fost condamnat.

Dacă, spre exemplu, în cursul urmăririi penale este incident un caz de încetare a măsurii arestării preventive luat față de inculpatul care are calitatea de militar activ, procurorul militar nu va putea constata încetarea de drept a măsurii preventive, această competență fiind în sarcina judecătorului de drepturi și libertăți de la instanța militară/civilă competentă[27].

Cazurile (speciale/specifice) de încetare de drept a măsurii arestării preventive sunt incidente atunci când: (i) instanța pronunță o hotărâre de condamnare cu suspendarea executării pedepsei sau o hotărâre de condamnare la pedeapsa

[23] Publicată în M. Of. nr. 155 din 20 iulie 1995.

[24] În acest sens, se prevedea și într-un proiect de lege din anul 2022 privind statutul cadrelor militare, [Online] la https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/08/LG-2.pdf, accesat la data de 22.07.2026. Până la această dată proiectul de lege nu a fost înaintat Parlamentului României pentru a fi adoptat.

[25] Măsura arestării preventive încetează de drept la data la care este dispusă soluția de renunțare la urmărirea penală/clasare prin ordonanța procurorului. A se vedea M. Udroiu, *op. cit.*, p. 1196.

[26] Soluția legiuitorului este firească, întrucât lipsa interesul public în continuarea urmăririi penale este incompatibilă cu menținerea stării de arest preventiv. Pe de altă parte, s-a arătat că soluția de renunțare la urmărirea penală produce într-o măsură estompată efecte similare soluției de renunțare la aplicarea pedepsei; a se vedea I.D. Apachiței, *Theoretical and Practical Aspects Regarding the Institution of Discontinuity of the Prosecution*, în Journal of Law and Public Administration, Vol. V, nr. 9/2019, p. 8.

[27] Pentru identitate de raționament, a se vedea Gr. Theodoru, I.-P. Chiș, *op. cit.*, p. 517.

închisorii în cuantum mai mic decât durata totală în care inculpatul a fost sub măsura reținerii, arestării la domiciliu și arestării preventive, respectiv atunci când a fost aplicată o măsură educativă neprivativă de liberate și (ii) atunci când, în apel, durata totală a măsurii arestării preventive și a arestului la domiciliu depășesc durata pedepsei pronunțate de către instanța de fond[28].

Precizăm faptul că în ipoteza dispunerii unei soluții de achitare, încetare a procesului penal, renunțare la aplicarea pedepsei, clasare sau de renunțare la urmărirea penală încetează de drept și măsura arestării preventive. Tot în această ipoteză, cadrele militare care au fost suspendate din funcție pe durata măsurii arestării preventive vor fi repuse în drepturile avute la data suspendării din funcție, inclusiv în funcția deținută anterior sau în una echivalentă, și vor primi toate drepturile ce li s-ar fi acordat pe perioada cât s-au aflat suspendate[29].

4. Studiu de caz privind practica judiciară în materie

La nivelul jurisprudenței instanțelor militare s-au reținut, cu privire la contestația formulată de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași, următoarele aspecte: „Potrivit dispozițiilor art. 242 al. 3 C. pr. pen., măsura preventivă se înlocuiește, din oficiu sau la cerere, cu o măsură preventivă mai grea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru luarea acesteia și, în urma evaluării împrejurărilor concrete ale cauzei și a conduitei procesuale a inculpatului, se apreciază că măsura preventivă mai grea este necesară pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin. 1 C. pr. pen..

Totodată, potrivit art. 215 alin. 7 din Codul de procedură penală, în cazul în care inculpatul încalcă cu rea - credință măsura controlului judiciar sau obligațiile care îi revin, se poate dispune înlocuirea acestei măsuri cu măsura arestului la domiciliu sau a arestării preventive, în condițiile prevăzute de lege.

Curtea notează că prin ordonanțele procurorului militar din data de (...) s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului B.M. pentru infracțiunile de „amenințare" prev. și ped. de art. 206 alin. 1 Cod Penal, „tulburarea ordinii și liniștii publice" prev. și ped. de art. 371 Cod Penal și „distrugere" prev. și ped. de art. 253 alin. 1 Cod Penal, toate cu aplicarea art. 38 alin. 1 C. pen.., în fapt reținându-se că în data de (...), inculpatul a mers la domiciliul persoanei vătămate A.A. de două ori, ultima oară în timpul nopții, în jurul orei 23:18, unde a proferat amenințări cu moartea la adresa persoanei vătămate și a membrilor familiei acesteia, a lovit ușa apartamentului acesteia cu pumnii și picioarele deformând-o, a lovit cu cuțitul pe care îl avea asupra sa această ușă, evenimentele fiind percepute și de vecini.

Totodată, procurorul a dispus față de inculpat luarea măsurii preventive a controlului judiciar cu mai multe obligații, printre care și aceea de a nu comunica cu persoana vătămată, cu martorii A.R.M., A.A.M., A.V., direct sau indirect, pe nicio cale.

[28] A. Crișu, *op. cit.*, pp. 503-504.

[29] Conform art. 89 alin. (7) din Legea nr. 80/1995.

Inculpatul nu a respectat această obligație și în perioada (...) a apelat-o telefonic de 4 ori pe persoana vătămată, purtând două discuții telefonice cu martorul A.R.M. care au fost înregistrate de către martor. Din conținutul primei convorbiri din data de (...), reiese că *inculpatul a încercat, prin intermediul martorului A.R.M., să o determine pe persoana vătămată să își retragă plângerea* depusă în prezentul dosar sub aspectul săvârșirii infracțiunilor de distrugere și amenințare ce s-au consumat la data de (...). Astfel, inculpatul le-a propus să se întâlnească și să ajungă la „un numitor comun" , făcând vorbire de o presupusă infracțiune de lovire sau alte violențe care ar fi fost comisă de A.R.M. și A.A.G. tot în data de (...).

Curtea împărtășește argumentele procurorului militar în sensul că, la examinarea cererii de înlocuire a controlului judiciar cu arestul preventiv, trebuie să se țină cont și de starea psihică precară a persoanei vătămate, cauzată de acțiunile inculpatului din lunile aprilie - iunie când a hărțuit-o prin numeroase apeluri telefonice, unele dintre ele având conținutul „azi murim amândoi." Pe acest fond psihic labil și a incidentelor care s-au petrecut în data de (...), *încercarea de a o influența pe persoana vătămată în a realiza o înțelegere frauduloasă ar fi avut sorți de izbândă.* Martorul A.R. chiar îi spune inculpatului militar că va vorbi cu mama sa și cu ceilalți membri ai familiei. Elocvent pentru atitudinea inculpatului militar față de persoana vătămată și membrii familiei acesteia este și episodul în care inculpatul dă un ultimatum de maxim o oră pentru a se realiza întâlnirea.

Așadar, în dezacord cu opinia judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul primei instanțe, Curtea reține că probele administrate până în acest moment al urmăririi penale *relevă, cu suficientă rezonabilitate, faptul că este incident cazul prevăzut de art. 223 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală, inculpatul exercitând presiuni asupra persoanei vătămate pentru a o determina să-și retragă plângerea penală.* Prin gravitatea ridicată și prin reacția puternică de dezaprobare a societății față de astfel de fapte se creează o stare de neliniște capabilă să justifice arestarea preventivă a inculpatului.

În contextul acestor circumstanțe obiective, aspectele evidențiate de judecătorul de drepturi și libertăți al Tribunalului Militar Iași referitoare la starea psiho-emoțională a inculpatului nu au o relevanță deosebită câtă vreme, pe de-o parte, nu au fost depuse la dosar acte medicale din care să rezulte că inculpatul necesită pentru bolile de care suferă îngrijiri speciale, incompatibile cu regimul detenției, care nu pot fi acordate în rețeaua medicală a Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar pe de altă parte, la acest moment procesual, *nu există suficiente garanții că arestul la domiciliu sau controlul judiciar ar fi suficiente pentru buna desfășurare a procesului penal.*

Față de toate aceste considerente, în temeiul art. 425^1 alin.7 pct.2 lit. a) rap. la art.204 din Codul de procedură penală, Curtea va admite contestația formulată de Parchetul Militar de pe lângă Tribunalul Militar Iași, va desființa încheierea contestată și rejudecând, în temeiul art. 242 alin.3 din Codul de procedură penală rap. la art. 215 alin. 7 din Codul de procedură penală și art. 223 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală, va dispune înlocuirea controlului judiciar al

inculpatului B.M. cu măsura arestării preventive, pe o perioadă de 30 de zile, începând cu data punerii în executare a măsurii" [30]. (*s.n.*).

În încheierea precizată se constată temeiurile avute în vedere de către instanță în vederea aplicării dispozițiilor art. 223 alin. (1) lit. c) C. proc. pen., constând în presiunile exercitate de către inculpat asupra persoanei vătămate, caz în care este îndeplinită condiția luării măsurii arestării preventive.

5. Concluzii

Reglementarea măsurii arestării preventive în Codul de procedură penală reflectă preocuparea legiuitorului pentru asigurarea unui echilibru între necesitatea protejării interesului public și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei. Caracterul excepțional al acestei măsuri procesual-penale, condiționat de îndeplinirea cumulativă a cerințelor prevăzute de art. 202 C. proc. pen., subliniază faptul că ingerința în libertatea individuală trebuie să fie justificată prin elemente obiective.

Respectarea ordinii de analiză a celor trei condiții generale – existența suspiciunii rezonabile, caracterul necesar și caracterul proporțional – nu reprezintă doar o exigență teoretică, ci și o garanție practică împotriva eventualelor abuzuri. Arestarea preventivă nu poate fi fundamentată pe simple presupuneri ori pe gravitatea *in abstracto* a faptei care se presupune că a fost săvârșită, ci trebuie să fie susținută de date și indicii concrete, iar opțiunea pentru această măsură să fie justificată în raport cu imposibilitatea aplicării unei măsuri alternative mai puțin intruzive. În toate aceste cazuri este necesar să fie avută în vedere prezumția de nevinovăție de care beneficiază făptuitorul.

De asemenea, analiza dispozițiilor art. 223 C. proc. pen. evidențiază importanța stabilirii clare a situațiilor în care arestarea preventivă poate fi dispusă, fie prin identificarea unor riscuri procesuale concrete, fie în cazul săvârșirii unor infracțiuni, pe care legiuitorul român le-a apreciat ca având un grad ridicat de pericol social. Corelarea acestor prevederi cu standardul impus de art. 53 din Constituția României conturează un cadru juridic menit să prevină restrângerea excesivă și nejustificată a libertății individuale.

Rolul judecătorului de drepturi și libertăți, precum și al instanței de judecată în procedurile ulterioare, este esențial pentru garantarea legalității și temeiniciei măsurii. Controlul judiciar efectiv asupra propunerilor formulate de procuror, precum și limitarea duratei maxime a arestării preventive, reprezintă instrumente indispensabile pentru menținerea proporționalității între scopul urmărit și restrângerea dreptului la libertate.

În cazul militarilor activi, particularitățile procedurale și consecințele administrative ale măsurii impun o atenție sporită în aplicare, pentru a evita afectarea nejustificată a carierei profesionale. În cazul acestora, dispozițiile din legislația specială mai prevăd și alte consecințe, astfel, dacă se dispune luarea

[30] Încheierea penală nr. 10 din 3 iulie 2023 a Curții Militare de Apel București, *nepublicată*.

măsurii arestării preventive față de militarul activ, din cadrul M.A.p.N., acesta este suspendat de drept din funcție pe perioada cât se află sub imperiul măsurii arestării preventive.

Referințe

Apachiței I. D., *Infracțiuni contra securității naționale*, Ed. Hamangiu, București, 2025

Apachiței I.D., *Perspective asupra restrângerii exercițiului drepturilor și libertăților constituționale în vederea asigurării securității naționale*, în Revista de Drept Constituțional nr. 2/2019

Apachiței I.D., *Principiul proporționalității reflectat în jurisprudența Curții Constituționale a României și a Consiliului Constituțional al Franței*, în Revista de Drept Constituțional nr. 2/2020

Apachiței I.D., *Theoretical and Practical Aspects Regarding the Institution of Discontinuity of the Prosecution*, în Journal of Law and Public Administration, Vol. V, nr. 9/2019

Atasiei D., Apostol M.-M., *Măsurile preventive în cazul restituirii cauzei la parchet*, în Caiete de drept penal, nr. 3/2024

Crișu A., *Drept procesual penal. Partea generală*, ed. a 6-a, Ed. Hamangiu, București, 2022

Micu B., Slăvoiu R., Zarafiu A., *Procedură penală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2024

Theodoru Gr., Chiș I.-P., *Tratat de drept procesual penal*, ed. a 4-a, Ed. Hamangiu, București, 2020

Toader T., Safta M., *Constituția României adnotată*, ed. a 5-a, Ed. Hamangiu, București, 2023

Udroiu M. (coord.), *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole. Art. 1-603*, ed. 4, Ed. C.H. Beck, București, 2023

Udroiu M., *Sinteze de procedură penală. Partea generală*, Vol. II, ed. 5, Ed. C.H. Beck, București, 2024